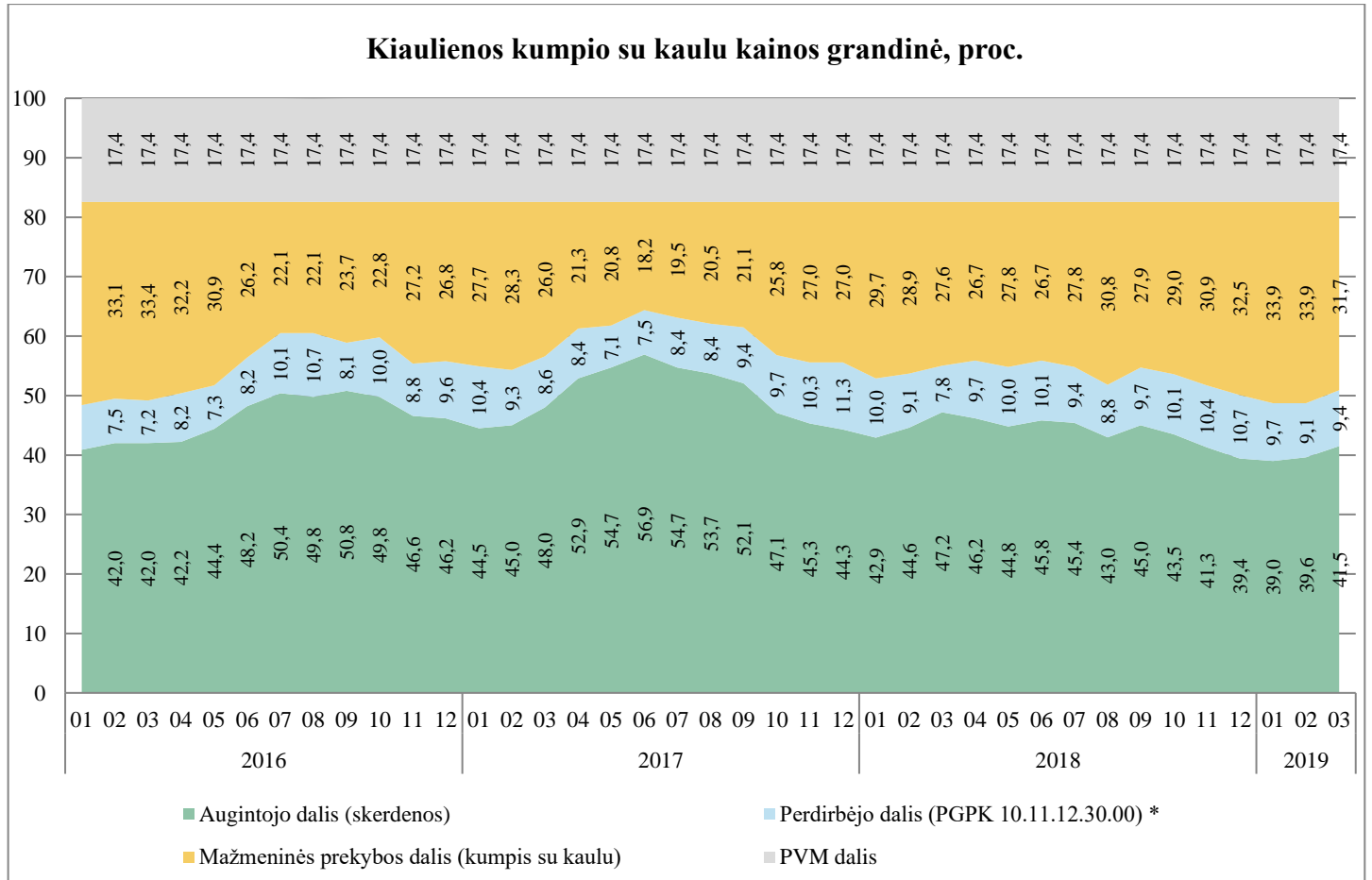

2019 m. I ketvirčio kiaulienos rinkos apžvalga

2019 m. I ketvirtį *kiaulienos kumpio su kaulu* grandinėje mažmeninės prekybos dalis, palyginti su 2018 m. IV ketvirčiu, padidėjo 2,4 proc. punktu (iki 33,2 proc.), perdirbėjų dalis sumažėjo 1,0 proc. punktu (iki 9,4 proc.), augintojų dalis sumažėjo 1,4 proc. punktu (iki 40,0 proc.). PVM dalis sudarė 17,4 proc. visos mažmeninės kainos.

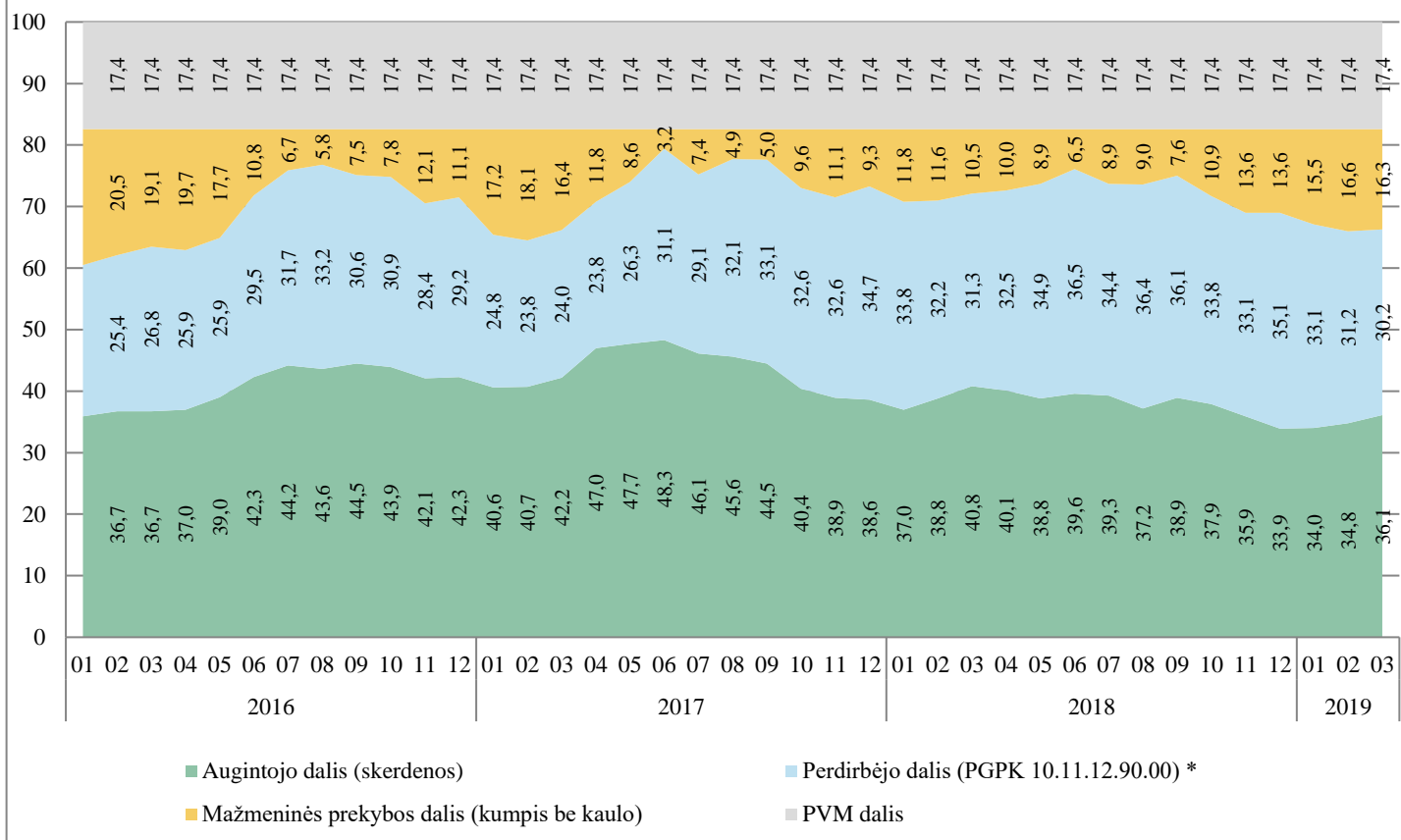
*šviežios arba atšaldytos kiaulienos skerdenų ir skerdenų pusės (įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu) (PGPK kodas 10.11.12.30.00)

Pastaba: į vidutinės mažmeninės kainos apskaičiavimą neįtrauktos akcinės kainos

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

Analizuojamu laikotarpiu *kiaulienos kumpio be kaulo* grandinėje mažmeninės prekybos dalis, palyginti su 2018 m. IV ketvirčiu, padidėjo 3,4 proc. punktu (iki 16,1 proc.), perdirbėjų dalis sumažėjo 3,4 proc. punktu (iki 30,6 proc.), augintojų dalis sumažėjo 3,4 proc. punktu (iki 35,9 proc.). PVM dalis sudarė 17,4 proc. visos mažmeninės kainos.

Kiaulienos kumpio be kaulo kainos grandinė, proc.

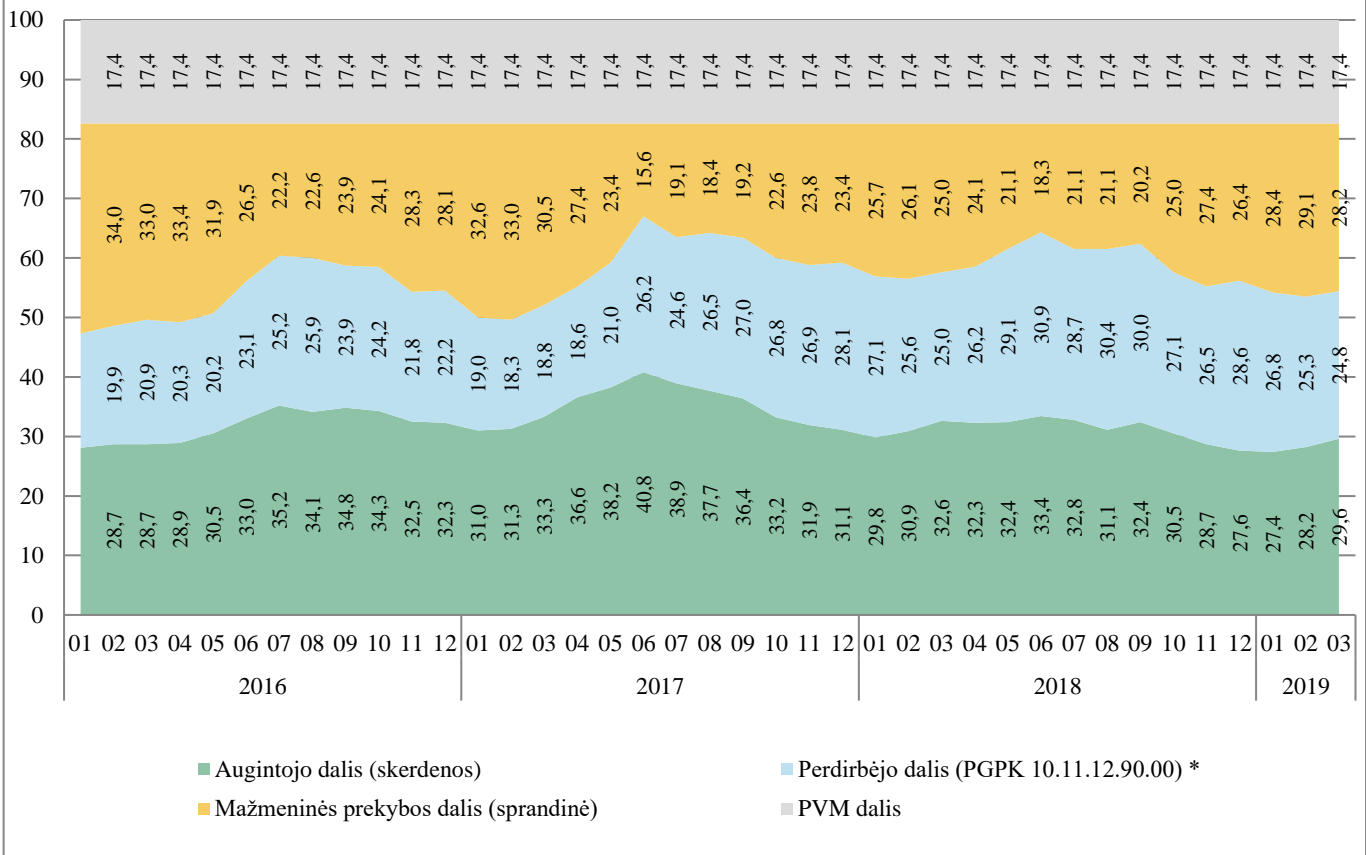
*šviežia arba atšaldyta kiauliena (įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu, išskyrus skerdenas ir skerdenų puses, kumpius, mentes ir jų dalis su kaulais)

Pastaba: į vidutinės mažmeninės kainos apskaičiavimą neįtrauktos akcinės kainos

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

Kiaulienos sprandinės grandinėje mažmeninės prekybos dalis, palyginti su 2018 m. IV ketvirčiu, padidėjo 2,3 proc. punktu (iki 28,6 proc.), perdirbėjų dalis sumažėjo 1,8 proc. punktu (iki 25,6 proc.), augintojų dalis sumažėjo 0,50 proc. punktu (iki 28,4 proc.). PVM dalis sudarė 17,4 proc. visos mažmeninės kainos.

Kiaulienos sprandinės kainų grandinė, proc.

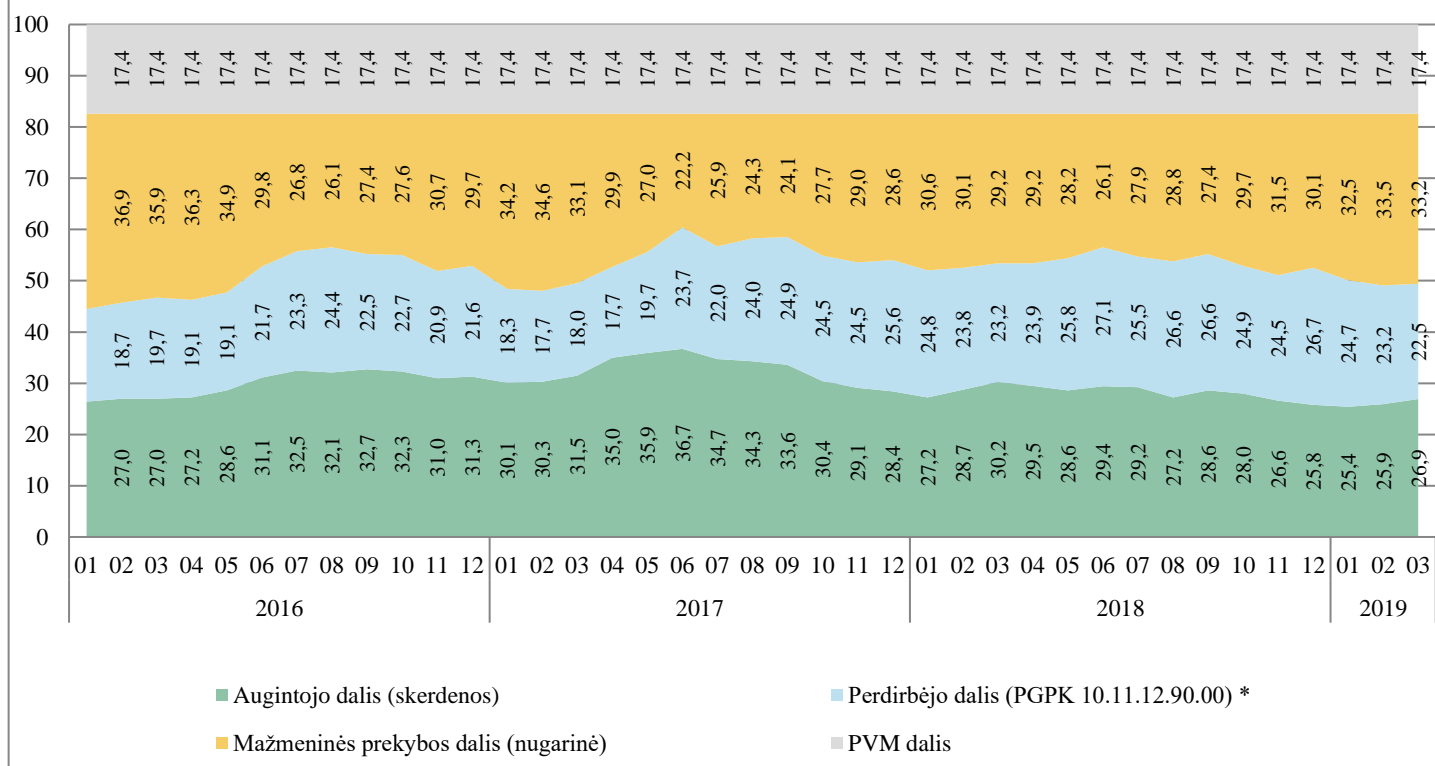
*šviežia arba atšaldyta kiauliena (įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu, išskyrus skerdenas ir skerdenų puses, kumpius, mentes ir jų dalis su kaulais)

Pastaba: į vidutinės mažmeninės kainos apskaičiavimą neįtrauktos akcinės kainos

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

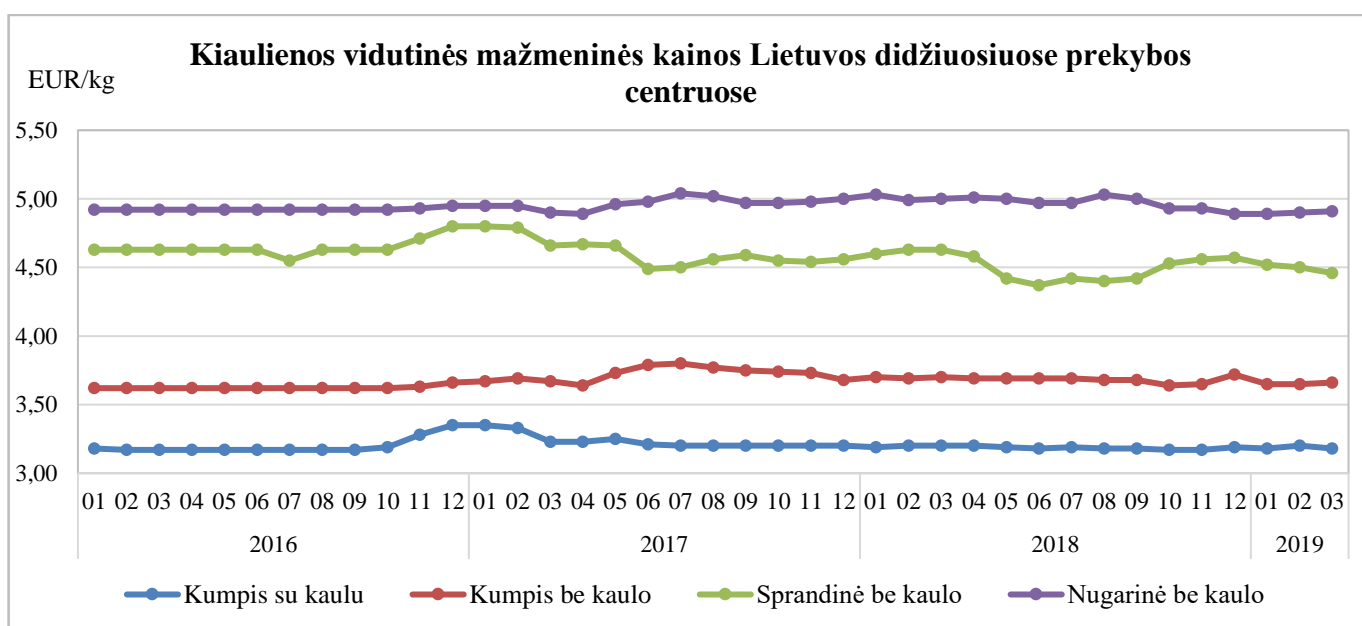
Kiaulienos nugarinės grandinėje mažmeninės prekybos dalis, palyginti su 2018 m. IV ketvirčiu, padidėjo 2,7 proc. punktu (iki 33,1 proc.), perdirbėjų dalis sumažėjo 2,0 proc. punktu (iki 23,4 proc.), augintojų dalis sumažėjo 0,7 proc. punktu (iki 26,1 proc.). PVM dalis sudarė 17,4 proc. visos mažmeninės kainos.

Kiaulienos nugarinės kainų grandinė, proc.

*šviežia arba atšaldyta kiauliena (įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu, išskyrus skerdenas ir skerdenų puses, kumpius, mentes ir jų dalis su kaulais)

Pastaba: į vidutinės mažmeninės kainos apskaičiavimą neįtrauktos akcinės kainos Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)
 2019 m. I ketvirtį, palyginti su 2018 m. IV ketvirčiu, kiaulienos vidutinės **mažmeninės** kainos (neįskaitant akcinių) Lietuvos didžiųjų prekybos tinklų parduotuvėse mažėjo. Pavyzdžiui, labiausiai sumažėjo sprandinės kaina – 1,32 proc. (0,06 EUR/kg), iki 4,49 EUR/kg, nugarinės – 0,41 proc. (0,02 EUR/kg), iki 4,90 EUR/kg, kumpio be kaulo – 0,27 proc. (0,02 EUR/kg), iki 3,66 EUR/kg, o kumpio su kaulu išliko nepakitusi ir sudarė 3,18 EUR/kg. Prognozuojama, kad artimiausiu laikotarpiu didėjant kiaulių supirkimo kainoms ir mažmeninės kiaulienos produktų kainos turėtų didėti.

Pastabos. Kainos registruojamos Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių, Alytaus ir Marijampolės miestų „Maxima“, „Iki“, „Rimi“, „Norfa“ ir „Lidl“ prekybos tinklų parduotuvėse. Apskaičiuojant vidutines mažmenines produktų kainas, neįtraukiamos trumpalaikių nuolaidų (akcijų) kainų vertės.

Vidutinės mažmeninės kai kurių kiaulienos produktų kainos Lenkijoje taip pat mažėjo. Pavyzdžiui, kiaulienos nugarinė 2019 m. I ketvirtį, palyginti su 2018 m. IV ketvirčiu, sumažėjo 1,2 proc. ir buvo 0,94 EUR/kg mažesnė, palyginti su Lietuvoje buvusią šio produkto kaina.

Vidutinės mažmeninės maisto produktų kainos Lenkijoje, EUR/kg

	2018 m.			2019 m.			Pokytis % ketvirčio
	10 mėn.	11 mėn.	12 mėn.	1 mėn.	2 mėn.	3 mėn.	
Kiaulienos nugarinė	4,02	3,98	4,00	4,04	3,89	3,94	-1,2

*Iyginant 2019 m. I ketvirtį su 2018 m. IV ketvirčiu

Šaltinis: *Statistics Poland*

Lyginant vidutines mažmenines kiaulienos nugarinės kainas Lietuvos sostinėje su kai kurių ES šalių sostinėse buvusiomis kainomis, Vilniuje šio produkto kaina buvo mažiausia, o Rygoje – didžiausia.

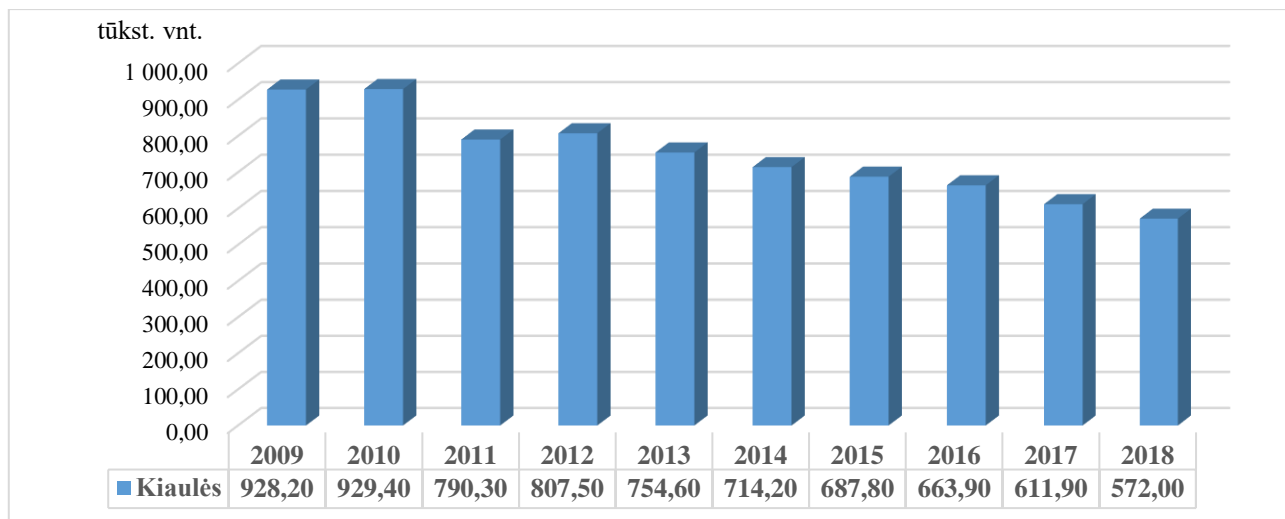
Mažmeninės kiaulienos nugarinės kainos kai kuriose ES šalių sostinėse, EUR/kg

	2016				2017				2018			2019	Pokytis %		
	10 sav.	23 sav.	36 sav.	49 sav.	10 sav.	23 sav.	36 sav.	49 sav.	10 sav.	36 sav.	49 sav.	10 sav.	ketvirčio	metų	
Vilniuje	4,92	4,92	4,92	4,97	4,91	4,99	4,96	4,96	4,96	4,96	4,89	4,89	0,00	-	1,41
Rygoje	6,36	6,07	-	-	-	-	6,07	6,71	-	-	6,24	5,93	4,97	-	-
Prahoje	4,16	3,78	4,71	5,04	5,05	5,32	5,03	5,54	7,27	5,66	5,14	4,98	3,11	31,5	
Budapešte	-	-	-	-	4,24	4,16	4,38	4,21	4,39	3,88	4,38	4,39	0,23	0	
Bratislavoje	4,94	4,08	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

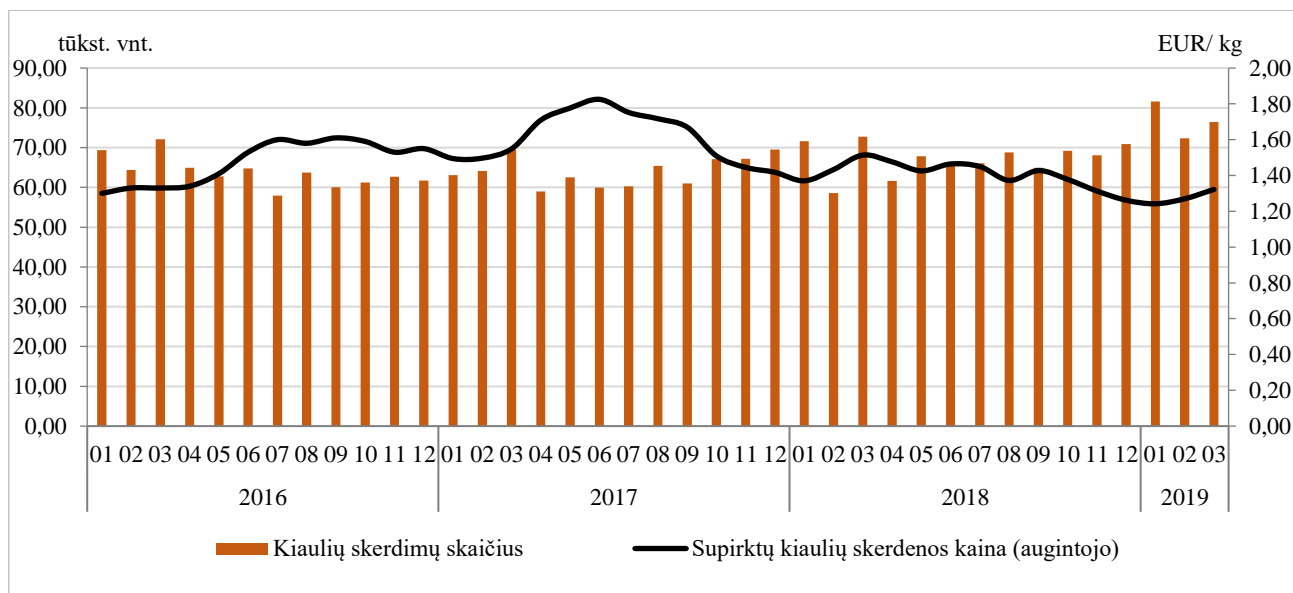
Lietuvoje kiaulių skaičius kasmet mažėja. Didžiausias kiaulių skaičiaus sumažėjimas buvo 2018 m. Kiaulių skaičius 2018 m., palyginti su 2017 m., sumažėjo 6,52 proc. Tam didelę įtaką turėjo užfiksuoti afrikinio kiaulių maro židiniai. Šiuo laikotarpiu buvo sunaikinama tūkstančiai kiaulių, mažėja paršavedžių ūkių. Po plataus masto ligos protrūkio kai kurie savininkai nebenori atkurti kiaulių skaičiaus ar net auginti toliau, todėl mažėjo kiaulių laikytojų skaičius. Kiaulių populiacijos mažėjimas pastebimas daugelyje ES šalių. Per pastaruosius trejus metus nuo 2015 m. kiaulių skaičius Estijoje ir Latvijoje atitinkamai sumažėjo apie 5 proc. ir 9 proc. Lenkijoje analizuojamu laikotarpiu kiaulių skaičius padidėjo apie 4 proc.

Kiaulių skaičiaus dinamika Lietuvoje

Šaltinis: Eurostat

Lietuvos įmonėse paskerstų kiaulių skaičius ir supirktų kiaulių kaina

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

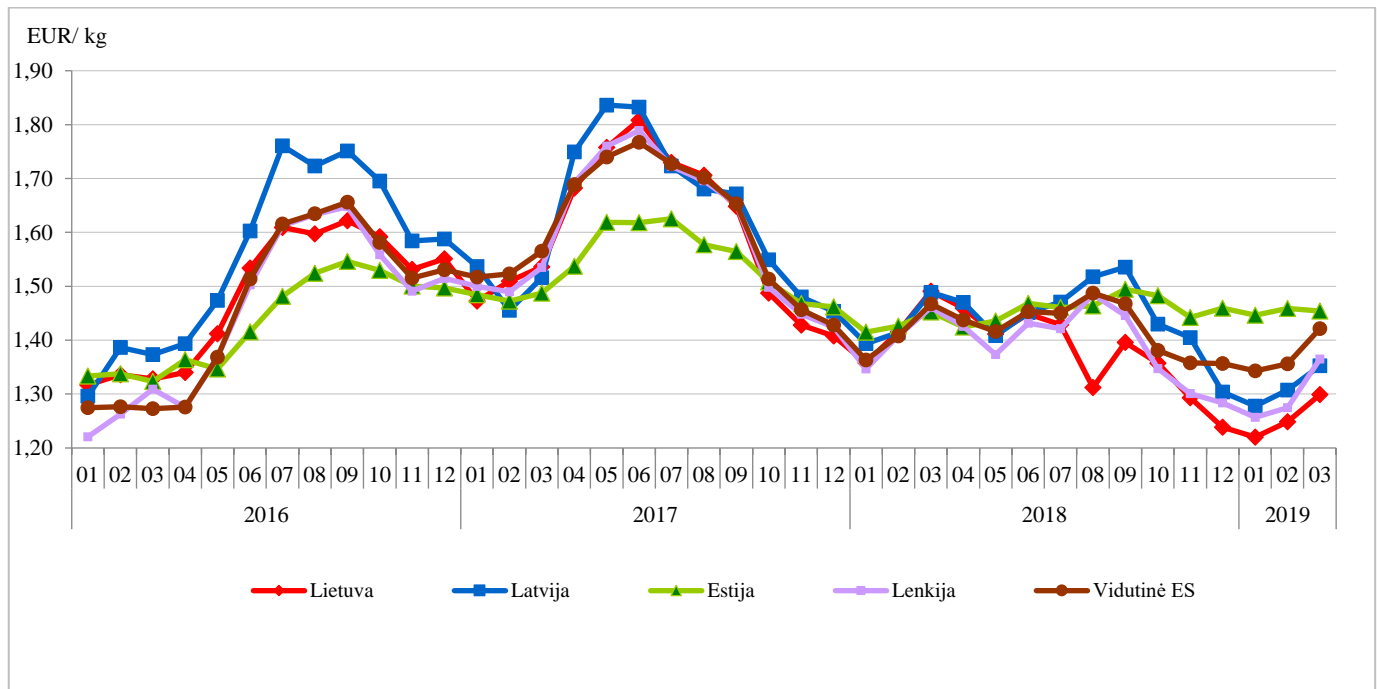
2019 m. I ketvirtį šalies skerdyklose buvo paskersta 230,439 tūkst. kiaulių – 13,55 proc. daugiau nei 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu ir 17,14 proc. daugiau nei 2017 m. I ketvirtį. 2019 m. I ketvirtį, palyginti su 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu, kiaulių skerdimai Estijoje padidėjo 8,97 proc., Latvijoje – 2,81 proc., Lenkijoje –1,61 proc. ir Olandijoje – 0,54 proc.

Kiaulių skerdenų supirkimo kainos (**augintojo dalis**) mažėja jau kelerius metus iš eilės. 2019 m. I ketvirtį sudarė 1,28 EUR/kg – buvo 11,11 proc. (-0,16 EUR/kg) žemesnė nei 2018 m. I ketvirtį (1,44 EUR/kg) ir 2,29 proc. (-0,03 EUR/kg) žemesnė nei 2018 m. IV ketvirtį (1,31 EUR/kg). Estijoje 2019 m. I ketvirtį kauliena buvo superkama vidutiniškai po 1,47 EUR/kg ir tai 0,66 proc. (-0,01 EUR/kg) pigiau nei 2018 m. IV ketvirtį, tačiau 2,08 proc. (+0,03 EUR/kg) brangiau nei 2018 m. I ketvirtį. Latvijoje 2019 m. I ketvirtį kauliena buvo superkama vidutiniškai po 1,31 EUR/kg ir tai 4,38 proc. (-0,06 EUR/kg) pigiau nei 2018 m. IV ketvirtį ir 7,09 proc. (-0,10 EUR/kg) nei 2018 m. I ketvirtį. Lenkijoje 2019 m. I ketvirtį kauliena buvo superkama vidutiniškai

po 1,29 EUR/kg ir tai 0,77 proc. (-0,01 EUR/kg) pigiau nei 2018 m. IV ketvirtį ir 7,19 proc. (-0,10 EUR/kg) pigiau nei 2018 m. I ketvirtį. Kiaulių supirkimo kainų kritimui Lietuvoje, tikėtina, įtakos turėjo afrikinis kiaulių maras.

Prognozuojama, kad ateityje kiaulių supirkimo kainos Lietuvoje didės. Tam turi įtakos sezoniškumas. Šiltuoju metu didėjant paklausai tikimasi ir kainos didėjimo. Taip pat kiaulienos supirkimo kainų lygis Lietuvoje priklauso nuo kainų užsienio rinkose, importo.

Kiaulių (E klasės) skerdenų supirkimo kainos Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje ir vidutinė ES, EUR/kg (be PVM)

Šaltiniai: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ), EK

Kiaulių reprezentacinė E klasės vidutinė supirkimo kaina Lietuvoje ir ES šalyse jau kurį laiką mažėjo. Lietuvoje 2019 m. I ketvirtį ji sudarė 1,26 EUR/kg – buvo 11,27 proc. (-0,16 EUR/kg) žemesnė nei 2018 m. I ketvirtį (1,42 EUR/kg) ir 2,32 proc. (-0,03 EUR/kg) žemesnė nei 2018 m. IV ketvirtį (1,29 EUR/kg). Kiaulių vidutinė E klasės supirkimo kaina ES rinkoje tuo pačiu laikotarpiu sudarė 1,37 EUR/kg ir buvo 8,73 proc. aukštesnė nei Lietuvoje, tačiau 2,84 proc. žemesnė nei 2018 m. I ketvirtį. Analizuojamu laikotarpiu kiaulių skerdenų vidutinę kainą per metus Latvija sumažino 8,39 proc., Lenkija – 7,80 proc., o Estija padidino 1,40 proc.

Prognozuojama, kad ateityje kiaulių supirkimo kainos Lietuvoje didės. Tam turi įtakos sezoniškumas. Šiltuoju metu didėjant paklausai tikimasi ir kainos didėjimo. Taip pat kiaulienos supirkimo kainų lygis Lietuvoje priklauso nuo kainų užsienio rinkose ir importo.

Kiaulių (E klasės) vidutinės supirkimo kainos Europos Sąjungos valstybėse EUR/100 kg (be PVM)

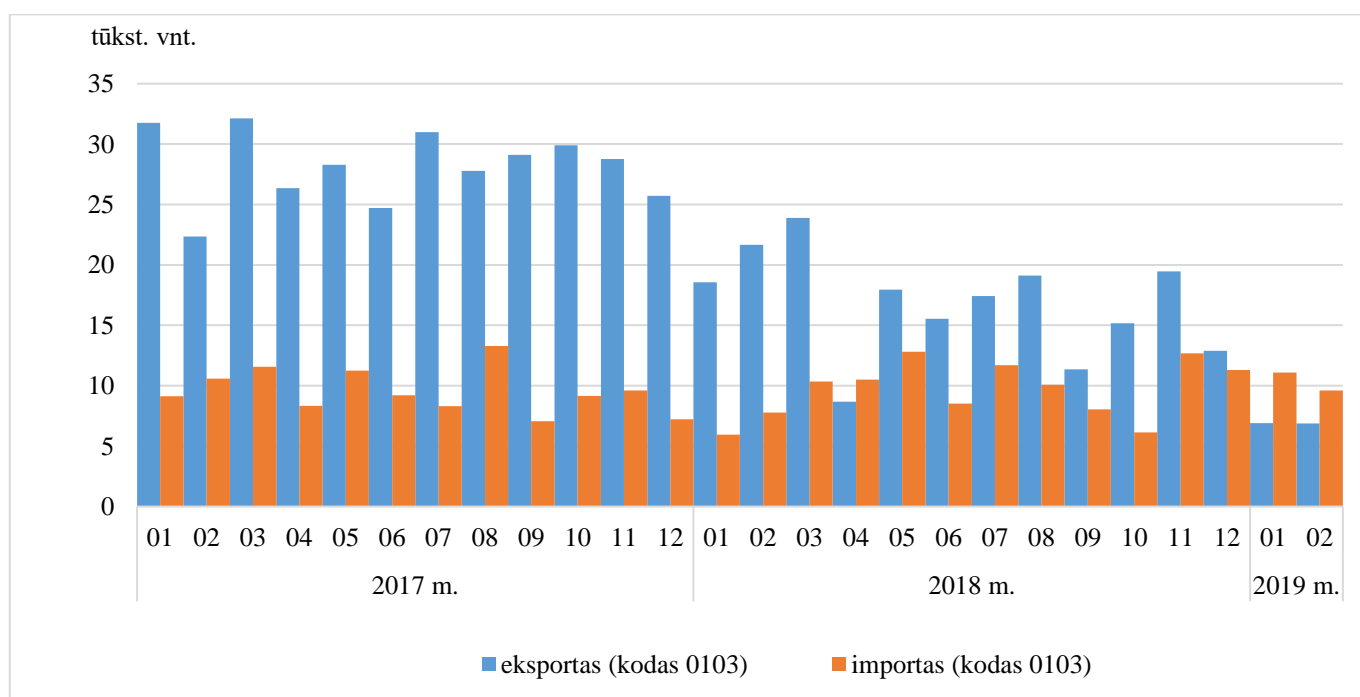
Data Valstybė	2018		2019	Pokytis %	
	I ketvirtis	IV ketvirtis	I ketvirtis	ketvirčio*	metų**
Lietuva	142,36	129,64	125,64	-3,09	-11,74
Lenkija	140,53	131,07	129,90	-0,89	-7,56
Latvija	143,22	137,61	131,25	-4,62	-8,36
Estija	143,12	146,19	145,30	-0,61	1,52
Slovakija	147,52	144,02	141,29	-1,90	-4,22
Slovėnija	154,02	151,51	150,88	-0,42	-2,04
Čekija	139,14	137,07	138,44	1,00	-0,50
Vengrija	148,37	143,39	142,84	-0,38	-3,73
Kipras	171,32	174,00	162,93	-6,36	-4,90
Belgija	118,22	104,90	108,24	3,18	-8,44
Danija	127,36	128,02	130,04	1,58	2,10
Vokietija	145,27	140,72	144,39	2,61	-0,61
Graikija	169,59	173,12	171,93	-0,69	1,38
Ispanija	130,22	130,83	133,35	1,93	2,40
Prancūzija	127,92	129,83	130,43	0,46	1,96
Airija	139,20	139,03	137,94	-0,78	-0,91
Olandija	125,55	121,55	124,99	2,83	-0,45
Austrija	147,59	141,89	143,33	1,01	-2,89
Portugalija	152,56	153,04	143,83	-6,02	-5,72
Suomija	157,38	163,67	164,82	0,70	4,73
Švedija	172,60	165,64	164,77	-0,53	-4,54
Didžioji Britanija	164,09	162,60	160,12	-1,53	-2,42
Bulgarija	172,93	172,06	161,40	-6,20	-6,67
Rumunija	145,35	145,97	125,15	-14,26	-13,90
Kroatija	145,45	143,75	142,10	-1,15	-2,30
ES vidutinė	141,29	136,50	137,35	0,62	-2,79

Šaltinis: Europos Komisija

*lyginant 2019 m. I ketvirtį su 2018 m. IV ketvirčiu

**lyginant 2019 m. I ketvirtį su 2018 m. I ketvirčiu

Gyvų kiaulių eksportas ir importas

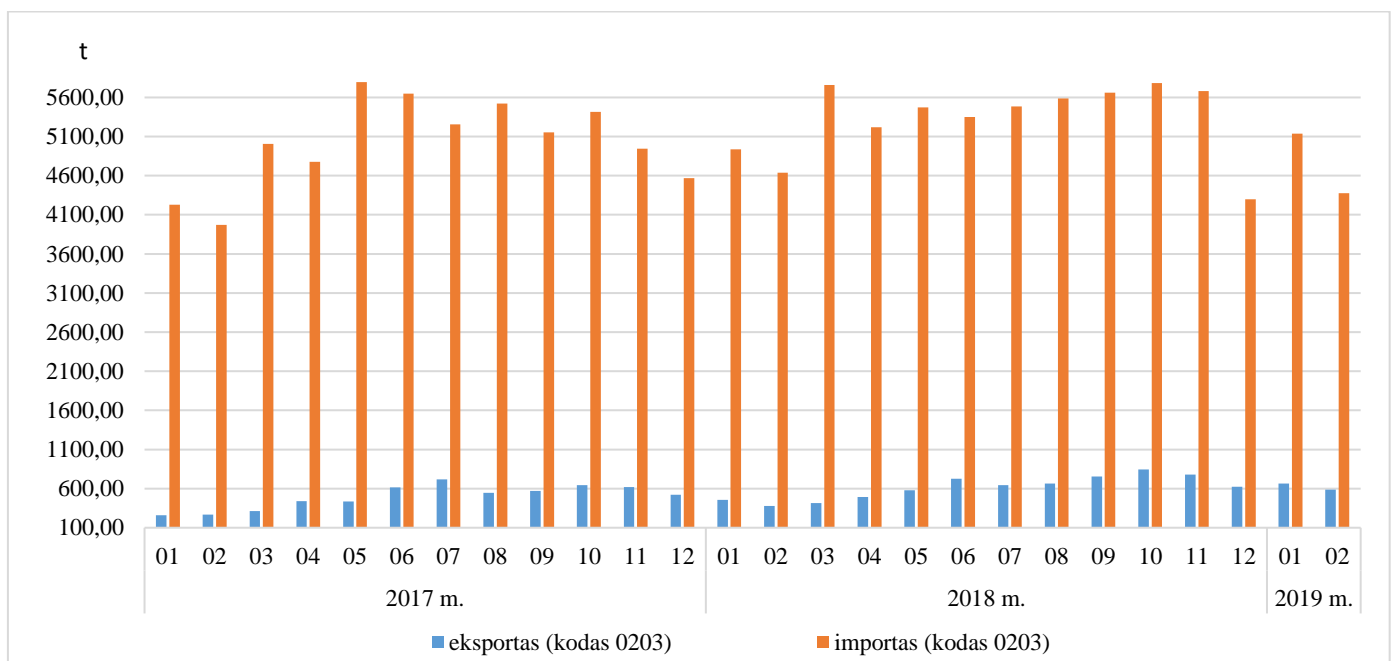

Šaltinis: STD

2019 m. sausio–vasario mėn. Lietuva eksportavo 137,67 tūkst. gyvų kiaulių – 65,77 proc. mažiau nei 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu (40,22 tūkst. vnt.). Analizuojamu laikotarpiu pagrindine eksporto šalimi buvo Lenkija, į kurią gyvų kiaulių eksportas sudarė apie 64,31 proc. viso Lietuvos gyvų kiaulių eksporto kiekio ir, palyginti su 2018 m. sausio–vasario mėn., į ją Lietuva eksportavo 74,98 proc. mažiau gyvų kiaulių (iš viso 8,85 tūkst. vnt.). Į Lenkiją buvo eksportuotos kiaulės, kurių vertė sudarė 702,10 tūkst. EUR (vid. 79,31 EUR/vnt.), o 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu vertė sudarė 2875,98 tūkst. EUR (vid. 81,27 EUR/vnt.). Į Latviją (į kurią Lietuvos gyvų kiaulių eksportas sudarė apie 35,64 proc. visų Lietuvos gyvų kiaulių eksporto) 2019 m. sausio–vasario mėn. eksportas padidėjo 1,62 proc.

2019 m. sausio–vasario mėn., palyginti su 2018 m. sausio–vasario mėn., gyvų kiaulių importas į šalį padidėjo 50,80 proc. ir sudarė 20,68 tūkst. vnt. Jo vertė sudarė 1566,85 tūkst. EUR (vid. 75,75 EUR/vnt.), o 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu 1381,33 EUR (vid. 100,71 EUR/vnt.). Vienintelė kiaulių tiekėja analizuojamu laikotarpiu buvo Latvija.

Šviežios, atšaldytos arba sušaldytos kiaulienos eksportas ir importas

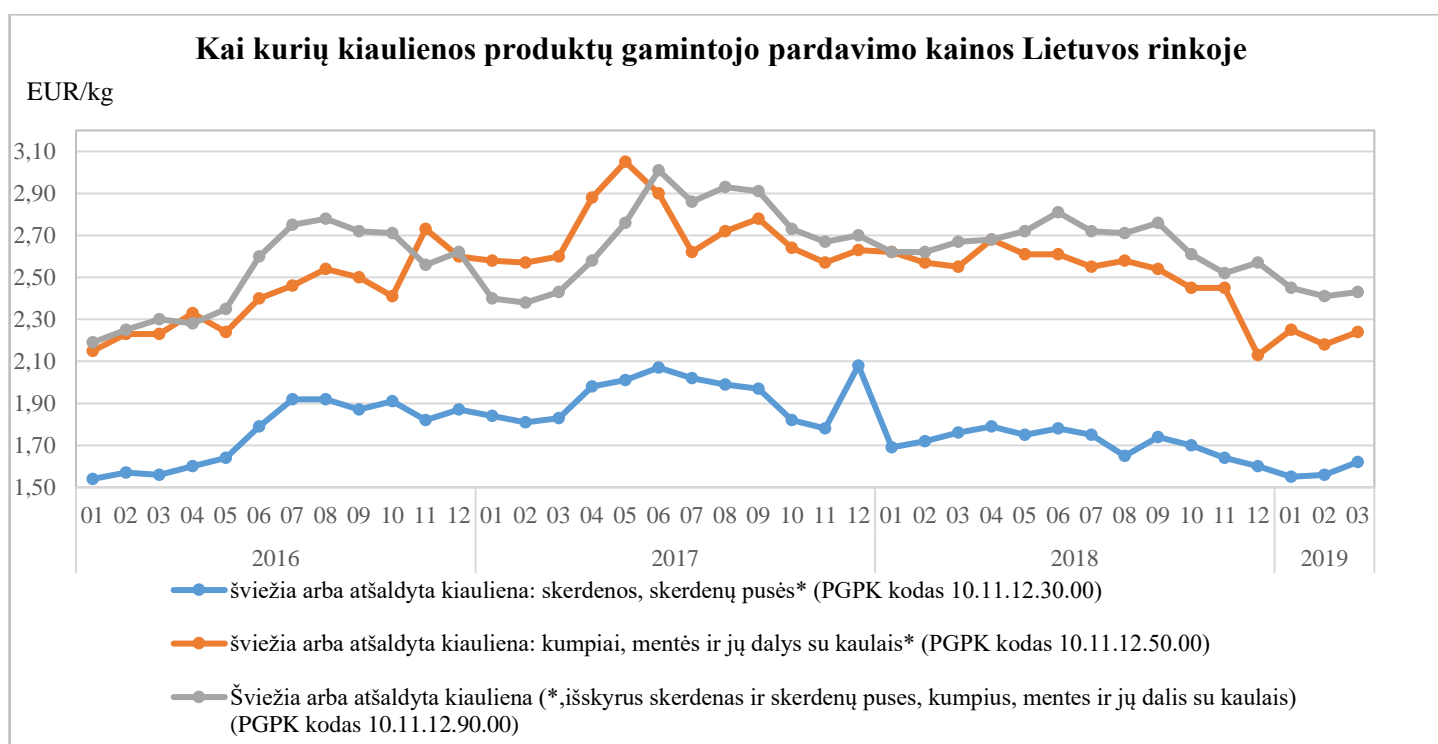
Šaltinis: STD

2019 m. sausio–vasario mėn. į Lietuvą įvežta 9,514 tūkst. t kiaulienos – 0,6 proc. mažiau nei 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu (9,573 tūkst. t). Kiaulienos importas analizuojamu laikotarpiu apie 8 kartus viršijo eksportą. Importuotos kiaulienos vidutinė 1 kg kaina 2019 m. sausio–vasario mėn. buvo 19,58 proc. didesnė negu eksporto, o 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu importo kaina 4,39 proc. buvo mažesnė už eksporto kainą. Didžiausios kiaulienos tiekėjos analizuojamu laikotarpiu buvo Lenkija – 3,089 tūkst. t (32,47 proc. nuo kiaulienos importo kiekio) ir Belgija – 1,598 tūkst. t (16,80 proc. nuo kiaulienos importo kiekio).

2019 m. sausio–vasario mėn. Lietuva eksportavo 1,254 tūkst. t kiaulienos – 50,43 proc. daugiau nei 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu (0,834 tūkst. t). Analizuojamu laikotarpiu pagrindine eksporto šalimi buvo Lenkija, į kurią kiaulienos eksportas sudarė apie 53,07 proc. viso Lietuvos kiaulienos eksporto kiekio, o į Latviją buvo eksportuota 30,42 proc. viso kiaulienos eksporto kiekio. Vidutinė kiaulienos eksporto kaina 2019 m. sausio–

vasario mėn. sudarė 1,43 EUR/kg (o importo 1,71 EUR/kg) ir buvo 21,43 proc. žemesnė nei 2017 m. sausio–vasario mėn.

Analizuojamu laikotarpiu kai kurių kiaulienos produktų didmeninė (**gamintojo** kaina) analizuojamu laikotarpiu taip pat mažėjo, pvz., šviežios arba atšaldytos kiaulienos skerdenos, skerdenų pusės įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu (PGPK kodas 10.11.12.30.00) pardavimo Lietuvos rinkoje kaina 2019 m. I ketvirtį, palyginti su 2018 m. I ketvirčiu, sumažėjo 4,24 proc. (0,07 EUR/kg) ir sudarė 1,58 EUR/kg, kumpių, menčių ir jų dalių su kaulais, įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu (PGPK kodas 10.11.12.50.00) – 4,72 proc. (0,11 EUR/kg), iki 2,22 EUR/kg, o šviežios arba atšaldytos kiaulienos (įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu, išskyrus skerdenas ir skerdenų puses, kumpius, mentes ir jų dalis su kaulais) (PGPK kodas 10.11.12.90.00) – 5,45 proc. (0,14 EUR/kg), iki 2,43 EUR/kg.

*įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

Remiantis Europos Komisijos prognozėmis, 2019 m. kiaulienos gamyba ES šalyse turėtų išlikti stabili, o kiaulių supirkimo kainos po ilgalaikio mažėjimo 2018 m. turėtų didėti dėl kiaulienos eksporto didėjimo, ypač į Kiniją (apie 9 proc.).

FAO duomenimis, 2018 m. pasaulyje kiaulių kainos mažėjo (apie 8,1 proc.). Labiausiai tam įtakos turėjo afrikinio kiaulių maro židiniai, importo sugriežtinimas ir pan. 2018 m. kiaulienos gamyba, palyginti su 2017 m., išliko stabili (padidėjo 0,6 proc.), eksportas padidėjo 1,6 proc., o importas – 0,2 proc.

IŠVADOS

1) 2019 m. I ketvirtį atskirų kiaulienos produktų grandinėse didėjo mažmeninės prekybos dalis (2,3-3,4 proc.), o augintojų ir perdirbėjų mažėjo, atitinkamai 1,0-3,4 proc. ir 0,5-3,4 proc.

2) Analizuojamu laikotarpiu kiaulių supirkimo kaina Lietuvoje mažėjo. Tam įtakos galėjo turėti kiaulių pasiūlos perteklius (kiaulių skerdimų skaičius padidėjo apie 10,7 proc.) bei pasitaikantys afrikinio kiaulių maro židiniai. Panaši tendencija vyravo ir ES šalyse. Prognozuojama, kad kiaulių supirkimo kainos ateityje turėtų didėti. Kiaulienos supirkimo kainų lygis Lietuvoje priklauso nuo kainų užsienio rinkose ir importo. Šiltuoju metų laiku didėjant paklausai tikimasi ir kainos didėjimo.

3) Kiaulienos produktų vidutinės mažmeninės kainos 2019 m. I ketvirtį nežymiai mažėjo. Tam galėjo turėti įtakos kiaulių supirkimo kainos mažėjimas.

4) Mažėjant kiaulių supirkimo kainoms mažėjo ir didmeninės kiaulienos pardavimo kainos.

5) Prognozuojama, kad ateityje ES ir pasaulyje kiaulienos kainos turėtų didėti. Pagrindine mėsos brangimo priežastimi yra laikoma sudėtinga situacija su kiaulėmis Kinijoje, kurioje dėl afrikinio kiaulių maro vyrauja kiaulių pasiūlos deficitas. Kadangi ES yra didžiausia kiaulienos eksportuotoja, neabejojama, kad didžiausią dalį kiaulienos Kinija importuos iš ES (apie 9 proc.) ir tai turėtų lemti kiaulių kainų padidėjimą ES šalyse.